

matige doelmatigheid van de zorg, zoals beschreven door TPG-baas Bakker, krijgt ook weinig aandacht.

Nee, de auteurs presenteren de zorg bij voorkeur als een kabbelend beekje, terwijl deze in werkelijkheid een woeste stroom is met een sterke neiging buiten de oevers te treden.

Dat rustige karakter van het boek wordt verder geïllustreerd door het feit dat de auteurs nogal teren op concepten uit de jaren tachtig en dat bijvoorbeeld informatie over huisartsen niet up-to-date is (nauwelijks tot geen informatie uit de Tweede Nationale Studie). Ook een meer internationale context had zeker niet misstaan, gezien met name de ontwikkelingen in de Europese Unie. Al die onrust en dynamiek van de jongste tijd lijken niet aan de auteurs besteed. Wel zijn er maar liefst vijftig pagina's noten. Als die worden ingeruild voor dieper gaande analyses en bespiegelingen over de toekomst dan komt een completer plaatje over de grootste bedrijfstak van ons land. Nu is het boek vooral een naslagwerk. Dat is op zich al een grote verdienste.

Koos van der Velden

Praktische dermatologie

Niedner R, Adler Y. *Praktische dermatologie*. Nederlandse redactie: Van der Waal RIF, Tupker RA. Maarn: Prelum, 2005. 339 pagina's, € 65. ISBN 90-8562-007-4.

Dermatologie is een visueel vak, en een plaatjesboek is daarom altijd interessant. Deze 'eerste dermatologische atlas in pocketformaat' wil voor alle artsen en studenten een leidraad zijn bij het herkennen van verschillende huidaandoeningen. Het is een door Nederlandse dermatologen geredigeerde vertaling van een Duits boek.

Het overgrote deel van het boek bestaat uit korte beschrijvingen van zo'n 237 ziektebeelden met één of meerdere fraaie kleurenfoto's. De auteurs geven een differentiële diagnose met interne verwijzingen. Zo kun je altijd nog bij de juiste plek komen. Ze beschrijven de behandeling

meestal zeer beknopt, maar soms juist weer uitgebreid. Als naslagwerk of leerboek is het niet bruikbaar, maar zo is het ook niet bedoeld.

De redactie heeft gekozen voor een indeling naar lokalisatie (behaarde hoofd, oren, armen, romp, voeten, anogenitaal, et cetera). Binnen deze categorieën lijken ze de verschillende huidziekten in willekeurige volgorde te bespreken. Als je op zoek bent naar de diagnose van een onduidelijke afwijking wordt dat lastig, vooral omdat veel aandoeningen op verschillende plekken kunnen voorkomen. Via de index zoeken kan natuurlijk ook, maar dan moet je wel eerst een diagnose hebben.

Het valt op dat de plaatjes vaak een nogal ernstige vorm van de aandoening laten zien. Zo staat er bij waterpokken een plaatje van een volwassene met uitgebreide afwijkingen in het gezicht. In de tekst staat dat waterpokken in Nederland weinig meer voorkomt! Hier laat zich het verschil zien in het ziektespectrum dat huisartsen en specialisten te zien krijgen. Aan specifiek Nederlandse situaties, zoals infectiepercentages van teken, of de SOA-verpleegkundige, is door de redacteurs goede aandacht gegeven. Het boek bevat geen gerichte literatuurreferenties. Wel verwijzen ze in het voorwoord nadrukkelijk naar een aantal bronnen zoals het *Farmacotherapeutisch Kompas* en 'NGH' en CBO-richtlijnen. De foutieve verwijzing naar de NHG-website in de referentielijst maakt het zoeken naar de standaarden niet gemakkelijk.

Samenvattend is het een rijk fotoboek, maar als de bedoelde hulp bij herkenning van afwijkingen is het door de gekozen indeling niet erg handig.

Sander Koning

De ratrace van het wetenschapsbedrijf

Bulnes M. *Lab*. Amsterdam: Vassallucci, 2005. 286 pagina's, € 17,50. ISBN 90-5000-826-7.

De Nederlandse arts-onderzoeker Miquel Bulnes debuteerde enkele jaren geleden

met de bij vlagen komische debuutroman *Zorg*! Nu ligt zijn tweede roman in de boekhandel: *Lab*.

'EISPRONGDAG!!!' Dit soort sms-berichten stuurt Charlotte aan haar vriend Jidde Hartman die werkt aan een promotieonderzoek over tumorgenetica. Haar zwangerschapsobsessie is slechts één van Jidde's zorgen. Het onderzoek vordert namelijk nauwelijks, het onderzoeksprotocol is – zo blijkt – niet goedgekeurd door de ethische commissie, de dierproeven mislukken keer op keer, en tussenresultaten blijven alsmaar uit. Wat te doen?

Jidde – een humoristisch en soms cynisch beschouwer van het eigen handelen – relateert weliswaar alles, maar kiest ervoor vooralsnog de routine van het wetenschapsbedrijf te volgen. Dus bezoekt hij onbekommerd buitenlandse congressen waar hij, net als iedereen, wollige spreekbeurten houdt over nietszeggende resultaten of vage posters ophangt. Ook speelt hij – aanvankelijk zonder het goed te beseffen – een rol in de stammenstrijd binnen de universitaire wereld. Daar heeft iedereen maar één doel: de eigen carrière. De hiërarchie binnen het wetenschapsbedrijf wordt bevochten in een strijd op leven en dood, een kwestie van eten of gegeten worden. Treffend noemt Bulnes de promotor van Jidde 'de hoogste schakel in de voedsel-

keten'. Zijn promotor koppelt Jidde aan een andere assistent, en er komt schot in het onderzoek. Echter, een artikel in een derderangs wetenschappelijk blad wordt via een ingezonden brief als frauduleus gekenmerkt. Originele labjournaals verdwijnen, een falsificatie met andere data duikt op, maar dan worden de originele teruggevonden. Een klacht wegens wetenschappelijke laakbaarheid dient zich aan, een onderzoekscommissie ingesteld, kongsies gemaakt en gebroken, en ondertussen is Jiddes privé-leven ook een puinhoop, met een bijbelvaste aanstaande schoonvader, een steeds nukkiger Charlotte en een studente theaterwetenschappen die een HIV-positieve minnares blijkt te zijn...

Ontegengelijk kent Bulnes de onderzoekswereld. En deze tweede roman is goed voor enkele luide schaterbuien, met soms harde humor ('Op een aids-patiënt groeit bijna alles: bacteriën, virussen, schimmels, parasieten – je kunt er nog net geen maïs op verbouwen') maar ook tjokvol fijnzinnig-ironische pastiches op het fenomeen wetenschap. Publicatiedrift, carrière maken, de relatieve waarde van het (noodzakelijk) promoveren, congresbezoeken, onderlinge haat-en-nijd, dierproeven, subsidies-najagen, epidemiologie, alternatieve geneeswijzen en de waarde van kennis: alles zit in deze volwassen, dolkomische en goed gedoseerde roman. Verplichte kost voor alle dienaren der wetenschap, met of zonder grootse plannen.

Frans Meulenbergh

Oncologie vergeleken

De Vries J, Van der Graaf WTA, Hollema H, Szabó BG, Bender W, Haagedoorn EML, redactie. *Oncologie voor de algemene praktijk*. Assen: Van Gorcum, 2005. 392 pagina's, € 48,50. ISBN 90-232-4119-3.

Van de Velde CJH, Van Krieken JHJM, De Mulder PHM, Vermorken JB, redactie. *Oncologie. Zevende, herziene druk*. Houten: Bohn Stafleu Van Loghum, 2005. 602 pagina's, € 49,50. ISBN 90-313-4177-0.

Deze twee, kort na elkaar verschenen, boeken richten zich grofweg op hetzelfde lezerspubliek: de medicus of paramedicus (in spe), die zich in grote lijnen op de hoogte wil stellen van de huidige ontwikkelingen in de oncologie, zonder zich een weg te moeten banen door allerlei specialistische behandelprotocollen.

Oncologie voor de algemene praktijk is een bewerking van het in 1992 verschenen *Oncologie voor de medicus practicus*. Er hebben een kleine 40 Nederlandse auteurs van verschillende disciplines aan meegewerkt. *Oncologie* is een Vlaams-Nederlandse coproductie, gesponsord door het Koningin Wilhelmina Fonds en de Vlaamse Liga tegen Kanker, waaraan ruim 100 auteurs meewerkten.

Het belangrijkste onderscheid tussen beide boeken blijkt al uit de omvang: *Oncologie voor de algemene praktijk* wil beknopter van opzet zijn dan *Oncologie*. *Oncologie* bevat dan ook veel meer informatie. De indeling van beide boeken vertoont veel overeenkomsten: alle twee bevatten ze

een algemeen deel, waarin onder meer etiologie, epidemiologie, fundamentele aspecten van kanker en algemene principes van behandeling aan de orde komen. Daarna volgt in beide boeken een specifiek deel, dat afzonderlijke tumoren met hun diagnostiek en behandeling bespreekt. Aan begeleiding, verpleging en palliatie besteedt *Oncologie* een uitgebreid derde deel, terwijl deze aspecten in veel korter bestek in het algemene deel van *Oncologie voor de algemene praktijk* aan de orde komen. Beide boeken besluiten elk hoofdstuk met een samenvatting en kernpunten. *Oncologie voor de algemene praktijk* bevat daarnaast nog een deel met oefencasuïstiek en leervragen.

Oncologie voor de algemene praktijk is een handzaam boek met een aantrekkelijke, overzichtelijke vormgeving en erg toegankelijk taalgebruik. De illustraties zijn in zwart-wit. *Oncologie* is groter (A4-formaat) en oogt qua bladspiegel en taalgebruik wat meer als een traditioneel leerboek. Het bevat een aantal prachtige kleurenfoto's. De prijs van beide boeken is ongeveer gelijk.

Als huisarts schaf je een dergelijk boek vooral aan als naslagwerk of om te gebruiken bij de opleiding van een aios. Voor die doeleinden lijkt *Oncologie* me geschikter, omdat het meer informatie bevat.

Marijse Koelewijn